

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Π. ΜΑΝΙΑΤΗΣ

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ
ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α. Τα συγγενικά δικαιώματα του καλλιτέχνη – ερμηνευτή	2
Β. Τα μανεκέν	3
Γ. Προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων	5
Δ. Τα σχέδια ή υποδείγματα στη μόδα	8
Ε. Ιστορία της προστασίας των εφευρέσεων	9
ΣΤ. Το πιστοποιητικό χρησιμότητας	11
Ζ. Το δικαίωμα στο σήμα	12
Η. Ο πανίσχυρος κόσμος της υψηλής ραπτικής ιδωμένος από τη λογοτεχνία	15
Θ. Συμπέρασμα: Εξανθρωπισμός και εμπλουτισμός του Δικαίου Διανοητικής Ιδιοκτησίας	17
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: <i>Propriété artistique ou industrielle ?</i>	18
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Prêt à porter !	19
ΑΣΚΗΣΗ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	20
ΛΥΣΗ	25
ΑΣΚΗΣΗ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY : Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ	26
ΛΥΣΗ	28
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	29

A. Τα συγγενικά δικαιώματα του καλλιτέχνη - ερμηνευτή

Το μουσικό έργο «Κοντσέρτο για το αριστερό χέρι» συνετέθη από το Γάλλο Ζωζέφ-Μωρίς Ραβέλ, κύριο εκπρόσωπο του μουσικού ιμπρεσιονισμού, κατόπιν παραγγελίας του Αυστριακού πιανίστα Πάουλ Βιτγκενστάιν, ο οποίος είχε χάσει το δεξί χέρι του κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι απαιτήσεις της παρτιτούρας είχαν κάνει το άτομο με ειδικές ανάγκες να επέμβει σε αυτήν για να τη «βελτιώσει», με αποτέλεσμα να επέλθει ρήξη στις σχέσεις του με το Ραβέλ. «Οι ερμηνευτές δεν μπορεί να είναι δούλοι», έγραψε τότε ο ερμηνευτής στο συνθέτη, ο οποίος του έδωσε την εξής απάντηση: «Οι ερμηνευτές είναι δούλοι»!¹

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει ανακύψει ο θεσμός των συγγενικών με το δικαίωμα του δημιουργού δικαιωμάτων. Οι κάτοχοι των συγγενικών δικαιωμάτων, όπως στη γαλλική έννομη τάξη αυτοί αναδεικνύονται από τον Κώδικα της διανοητικής ιδιοκτησίας, είναι οι καλλιτέχνες – ερμηνευτές, οι παραγωγοί φωνογράμμων, οι παραγωγοί βιντεογράμμων (με τους οποίους ενδείκνυται να εξομοιωθούν οι παραγωγοί οπτικοακουστικών έργων) και οι επιχειρήσεις οπτικοακουστικής επικοινωνίας. Με εξαίρεση τον βοηθητικό καλλιτέχνη (κομπάρσο), ο οποίος θεωρείται ως τέτοιος κατά τα επαγγελματικά ήθη, ο καλλιτέχνης – ερμηνευτής είναι το πρόσωπο που παριστάνει, τραγουδάει, απαγγέλλει, δηλώνει, παίζει ή εκτελεί με οποιονδήποτε άλλον τρόπο ένα λογοτεχνικό ή καλλιτεχνικό έργο, ένα νούμερο από ποικιλίες (βαριετέ), τσίρκου ή μαριονέτες. Συνεπώς, μέχρι και ο jongleur καλύπτεται από την πρόβλεψη για τους καλλιτέχνες – ερμηνευτές καθώς εκτελεί νούμερο από βαριετέ.

Τα συγγενικά δικαιώματα του καλλιτέχνη – ερμηνευτή συνίστανται στο ηθικό δικαίωμα στο σεβασμό του ονόματός του, της ιδιότητάς του και της ερμηνείας του. Αυτό το αναπαλλοτρίωτο και απαράγραπτο δικαίωμα είναι προσδεδεμένο στο πρόσωπο. Είναι μεταβιβάσιμο στους κληρονόμους του δικαιούχου, για την προστασία της ερμηνείας και της μνήμης του². Τα συγγενικά δικαιώματα περιλαμβάνουν όχι μόνον το ηθικό δικαίωμα αλλά και περιουσιακά δικαιώματα, τα οποία έχουν ισχύ μίας πενήκονταετίας από την 1^η Ιανουαρίου του έτους που έπεται εκείνου κατά το οποίο έλαβε χώρα η ερμηνεία. Ειδικότερα, υπόκεινται στην έγγραφη άδεια του καλλιτέχνη –

¹ Γ. Κύρκος – Τάγιας, *Άρωμα Γαλλίας στο Μέγαρο Μουσικής*, Κυριακάτικη δημοκρατία, Κυριακή 25 Μαρτίου 2018, σ. 06β/22.

² Th. Loncle, *Principes des droits voisins (producteurs, artistes)*, <http://www.loncle-avocat.fr/actualite-129-principes-des-droits-voisins-producteurs-artistes-.php>.

ερμηνευτή ο καθορισμός της παροχής του, η αναπαραγωγή του και η κοινοποίησή του στο κοινό, όπως επίσης κάθε χρήση ξεχωριστή του ήχου και της εκόνας της παροχής ενώ αυτή έχει καθοριστεί ταυτόχρονα για τον ήχο και την εικόνα. Η άσκηση των συγγενικών δικαιωμάτων δεν μπορεί να θίγει τα δικαιώματα του δημιουργού και των δικαιοδόχων του.

B. Τα μανεκέν

Το δέκατο όγδοο αιώνα, μία έμπορος καπέλων (modiste) χρησιμοποιεί «δοκιμάστριες» («essayeuses»). Αυτές θεωρούνται ως τα πρώτα ζωντανά μαννεκέν ενώ τα μαννεκέν της μόδας (mannequins de mode) εμφανίστηκαν το 14^ο αιώνα, με τη μορφή κουκλών κατασκευασμένων από ξύλο και με μέγεθος ανθρώπινο (η λέξη «prouée», δηλαδή «κούκλα», δεν εμφανίζεται παρά το 1750)³. Τα ξύλινα αυτά ομοιώματα αποστέλλονται στις πλουσιότερες γαλλικές οικογένειες και διαμέσου των αυλών της Ευρώπης, για να γίνει ενημέρωση για το τι φοριέται στην αυλή της Γαλλίας. Το δέκατο ένατο αιώνα, ο πατέρας της υψηλής ραπτικής Charles Frédéric Worth θέλει να γίνουν γνωστές οι δημιουργίες του, για αυτό αποφασίζει να προσφύγει σε νεαρές γυναίκες που φορούν τις τουαλέτες του, τις αξιοποιούν, κάνουν επίδειξη βαδίζοντας ενώπιον της πελάτισσας χωρίς ποτέ να εκστομίζουν τον παραμικρό λόγο, και πολλαπλασιάζουν τα πήγαινε – έλα για να τους προσδώσουν αξία. Η πρώτη που κάνει έτσι παρέλαση (ντεφιλέ) είναι η Μαρί Βερνέ, πωλήτρια σε ένα μικρό εμπορικό κατάστημα του Παρισιού, η οποία γίνεται η σύζυγός του. Οι νεαρές κοπέλες που κάνουν ντεφιλέ στους οίκους ραπτικής αποκαλούνται «σωσίες», διότι πρέπει να μοιάζουν στις πελάτισσες (ίδια σωματική κατατομή, ίδιο ύψος). Η δραστηριότητα θεωρούνταν ατιμωτική, για αυτό επιφυλασσόταν στις λαϊκές τάξεις. Πράγματι, εξομοιώνεται με την πορνεία διότι συνίσταται σε βιοπορισμό από το σώμα έναντι ενός μισθού. Στην αρχή του εικοστού αιώνα, η Ιωάννα Πακέν επινοεί τις επιδείξεις (défilés) της μόδας. Ο όρος *mannequin* (1907), ο οποίος προέρχεται από την ολλανδική λέξη *mannekijn*, που σημαίνει το μικρό άνδρα (ανδρείκελο), χρησιμοποιείται λοιπόν για να αναδείξει μία νεαρά γυναίκα που φοράει δημοσίως τις δημιουργίες ενός ράπτη.

³ M. Rolle-Boumlic, *Fiche de lecture : Le Vêtement dans la littérature*, Casden Banque Populaire, Mars - avril 2016, pp. 14-15.

Δεν προκύπτει ότι προστατεύεται ένα μανεκέν με βάση το δίκαιο των συγγενικών δικαιωμάτων διότι η επίδειξη ειδών ένδυσης και στολισμού δεν θεωρείται εκτέλεση «καλλιτεχνικού» έργου. Ειδικότερα, δεν προστατεύονται παρά μόνον οι παροχές καλλιτεχνικής φύσεως με αποτέλεσμα να αποκλείονται οι αθλητικές παροχές, η παροχή ενός mannequin καθώς επίσης και ενός προσώπου που είναι το υποκείμενο μίας τηλεοπτικής εκπομπής ριάλιτυ.

Στην απόφαση της 27^{ης} Ιανουαρίου 1995, το Εφετείο των Παρισίων αποδέσμευσε ένα νέο κριτήριο για τον ερμηνευτή, διακρίνοντάς τον αυτή τη φορά από το μανεκέν⁴. Σύμφωνα με τους δικαστές, το μανεκέν περιορίζεται σε μία «παρουσίαση» (άρθρο L. 7123-2, του Εργατικού Κώδικα) ενώ ο ερμηνευτής παίζει ένα ρόλο⁵. Οι φόβοι που διατυπώθηκαν σχετικά με τους μουσικούς φαίνονται να χάνουν το θεμέλιό τους αν τους εφαρμοστεί αυτή η απόφαση. Ο μουσικός, όποιος και αν είναι, ακόμη και ο παίκτης τριγώνου, παραμένει ένας καλλιτέχνης – ερμηνευτής διότι, μολονότι ο ρόλος του είναι μειωμένος – σε διάρκεια, τουλάχιστον – ερμηνεύει και δεν παρουσιάζει. Δεν έχει ένα ρόλο παθητικό όπως το μανεκέν ή στερημένο δημιουργίας όπως ο κομπάρσος.

Ο καλλιτέχνης – ερμηνευτής είναι αυτός που κατέχει ένα ρόλο στην περίπτωση της αναπαράστασης ενός έργου. Ο βοηθητικός (συμπληρωματικός) καλλιτέχνης, το μανεκέν δεν είναι καλλιτέχνης – ερμηνευτής. Όχι περισσότερο τα πρόσωπα που φιλμάρονται ή η φωνή τους εγγράφεται κατά τη διάρκεια της «πραγματικής» προσωπικής ή επαγγελματικής τους ζωής. Ειδικότερα, οι «συμμετέχοντες» σε μία εκπομπή τηλεοπτικού ριάλιτυ δεν είναι καλλιτέχνης – ερμηνευτής διότι δεν θεωρείται ότι κινηματογραφούνται στην πραγματική τους ζωή. Αυτό το γεγονός τους υποχρεώνει να στραφούν στα δικαιώματα της προσωπικότητας, ιδιαίτερα στο δικαίωμά τους στην εικόνα, για να εισπράξουν χρήματα ενδεχομένως από την αναπαραγωγή ή την παράσταση αυτής. Παρόλα αυτά αυτοί επωφελούνται από το καθεστώς των μισθωτών.

Συνεπώς, τα mannequins έχουν προοδεύσει ιδιαίτερα τους τελευταίους αιώνες χωρίς να αποκτήσουν μία ισοτιμία με τους καλλιτέχνης - ερμηνευτές των βαριετέ.

⁴ CA Paris, 18e ch. C, 27 janv. 1995, *Chaudat c/Soc. Coccinelle et autres* : *Légispresse* 1995 III, 154.

⁵ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, pp. 258-259.

Γ. Προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων

Στο γαλλικό δίκαιο εμπεριέχεται η πρώτη νομική ρύθμιση των βιομηχανικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, ήδη από την εποχή του Λουδοβίκου XI (1466)⁶. Στον Κώδικα της Διανοητικής Ιδιοκτησίας, της Γαλλίας, υπάρχει ένα σύνολο άρθρων, όπως τροποποιημένο ισχύει, για τη νομική προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων, αυτών δηλαδή των μορφωμάτων που αποκαλούνται στην ελληνική θεωρία «βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα» αφορώντας «αισθητικές δημιουργίες». Παρ' όλη τη μεγάλη σημασία των αισθητικών δημιουργημάτων στη βιομηχανική, βιοτεχνική και χειροτεχνική παραγωγή και παρά τη συμβατική υποχρέωση της Ελλάδας για να παρέχει προστασία βάσει του άρ. 5 πεντάκις της Διεθνούς Σύμβασης των Παρισίων, μόνο σχετικά πρόσφατα, με το Ν. 2417/1996 και το Π.Δ. 259/1997, δημιουργήθηκε στην Ελλάδα θεσμικό πλαίσιο προστασίας των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, τη στιγμή που στη Γαλλία ο πρώτος σχετικός νόμος χρονολογείται από το 1806⁷. Αν και ο νόμος θεωρεί τους όρους ταυτόσημους, έχει επικρατήσει διεθνώς ως σχέδια (*dessins*) μεν να θεωρούνται δισδιάστατες (με έγγραφη αποτύπωση), ως υποδείγματα (*modèles*) δε τρισδιάστατες (με υλική μορφή) διαμορφώσεις των προϊόντων⁸.

Κατά το γαλλικό Κώδικα της Διανοητικής Ιδιοκτησίας, η προστασία του σχεδίου ή υποδείγματος αποκτάται με την καταχώριση. Παραχωρείται στον δημιουργό ή σε αυτόν που έχει δικαίωμα από αυτόν. Ο συγγραφέας της αιτήσεως καταχώρισης, θεωρείται, εκτός αποδείξεως του αντιθέτου, ως ο ωφελούμενος από αυτήν την προστασία. Παρόμοια με το ελληνικό δίκαιο, ισχύει δηλαδή το τεκμήριο ότι όποιος καταθέσει την αίτηση για καταχώριση θεωρείται δικαιούχος (τεκμαιρόμενος δημιουργός) ενώ αυτό το νόμιμο μαχητό τεκμήριο ισχύει και υπέρ των διαδόχων του⁹.

Η καταχώριση του δικαιώματος παράγει τα αποτελέσματά της, από την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως, για μία περίοδο 5 ετών, η οποία μπορεί να επιμηκυνθεί για περιόδους των 5 ετών μέχρι το πολύ τα 20 χρόνια. Με επιφύλαξη των δικαιωμάτων που απορρέουν από την εφαρμογή άλλων νομοθετικών διατάξεων, κυρίως των βιβλίων I και III του Κώδικα αυτού, η καταχώριση ενός σχεδίου ή υποδείγματος επιφέρει στο δικαιούχο ένα δικαίωμα ιδιοκτησίας που μπορεί να διαθέσει, αυτοτελώς ή από κοινού

⁶ Ζ. Παναγιωτάρα, *Βασικές Αρχές Δικαίου και Διοίκησης Τόμος Γ Εμπορικό Δίκαιο*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 1999, σ. 75.

⁷ Ν. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σ. 73.

⁸ Ν. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σ. 72.

⁹ Βλ. Ν. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σ. 81.

με άλλον. Κάθε πράξη που τροποποιεί ή μεταβιβάζει τα δικαιώματα που προσδένονται σε κατατεθέν σχέδιο ή υπόδειγμα δεν είναι αντιτάξιμη σε τρίτους παρά μόνον αν έχει καταχωριστεί στο Εθνικό μητρώο σχεδίων και υποδειγμάτων. Ωστόσο, πριν την καταχώριση, μία πράξη είναι αντιτάξιμη στους τρίτους οι οποίοι έχουν αποκτήσει δικαιώματα μετά την ημερομηνία αυτής της πράξης αλλά οι οποίοι είχαν γνώση αυτού κατά την απόκτηση αυτών των δικαιωμάτων.

Εξάλλου, έχει καθιερωθεί και το κοινοτικό σχέδιο και υπόδειγμα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) 245/245 του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του προαναφερθέντος «βασικού» Κανονισμού¹⁰. Αυτό έγινε δυνατό διότι προηγήθηκε η Οδηγία 98/71, με την οποία προέκυψε εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών των κοινοτικών χωρών. Όπως και ο Κανονισμός 40/1994 για το κοινοτικό σήμα, έτσι και ο «βασικός» Κανονισμός 6/2002, της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα καθιερώνει την αρχή της ενότητας. Κατά την αρχή αυτή, η καταχώριση, η μεταβίβαση, η απώλεια και η χρήση του κοινοτικού σχεδίου και υποδείγματος δεν μπορεί να ισχύει παρά μόνον σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Ισχύει και η αρχή της συνύπαρξης των κοινοτικών με τα εθνικά σχέδια και υποδείγματα. Για να τύχει προστασίας το μη καταχωρισμένο σχέδιο ή υπόδειγμα, θα πρέπει να έχει γίνει γνωστό στους δραστηριοποιούμενους ειδικούς της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, με ισχύ για τρία το πολύ χρόνια. Αντίθετα, για την απόκτηση του καταχωρισμένου σχεδίου ή υποδείγματος, θα πρέπει το σχέδιο ή υπόδειγμα να αναγγελθεί και να καταχωριστεί στο Γραφείο Εναρμόνισης για την εσωτερική αγορά (ΓΕΕΑ), το οποίο εδρεύει στο Αλικάντε, ή στις αρμόδιες εθνικές αρχές, δηλαδή στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) στην Ελλάδα, και η έννομη προστασία του ισχύει για 5 έτη με δυνατότητα παράτασης.

Για παράδειγμα, η «απλή κατά μετοχές εταιρεία» (αυτοκινητοβιομηχανία) Renault, η οποία εδρεύει στη Γαλλία, έλαβε στις 3.11.2009 πιστοποιητικό εγγραφής υπ' αριθμόν 001164842-0002 για το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα για ηλεκτρικό αυτοκίνητο, το οποίο δημοσιεύθηκε στο Δελτίο κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων υπ' αριθμόν 2009/221 της 03/11/2009.

¹⁰ Ν. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σ. 74.

Παρόμοια, η αμερικανική εταιρεία Crocs υπέβαλε αίτηση καταχώρισης ενός σχεδίου που παριστούσε ένα υπόδημα τύπου σαμπό, το οποίο κατά το κοινώς λεγόμενον αποκαλείται « Crocs »¹¹. Το αντικείμενο είχε μία στρογγυλεμένη μορφή και αποτελούντα από έγχρωμο, διάτρητο πλαστικό υλικό. Η αίτηση υποβλήθηκε στο Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για τη διανοητική ιδιοκτησία στις 22 Νοεμβρίου 2004, με μία διεκδίκηση προτεραιότητας μίας αιτήσεως για αμερικανικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, που υποβλήθηκε στις 28 Μαΐου 2004. Η εγγραφή έγινε στις 8 Φεβρουαρίου 2003. Ωστόσο, η γαλλική εταιρεία Gifi, διάσημη «διδάξασα» στην διανομή προϊόντων σε μέτριες τιμές, αιτήθηκε την ακύρωση του κοινοτικού σχεδίου, υποστηρίζοντας ότι αυτό δεν διέθετε τη μία από τις δύο προϋποθέσεις που απαιτούνται για την προστασία του, δηλαδή το νέο χαρακτήρα (με τη δεύτερη προϋπόθεση να συνίσταται στον ατομικό χαρακτήρα). Για να θεμελιώσει την αίτησή της, η προσφεύγουσα υπεστήριξε ότι το επίδικο σχέδιο είχε διαδοθεί στις 28 Μαΐου 2003, δηλαδή περισσότερο από 12 μήνες πριν την ημερομηνία προτεραιότητας. Το Γραφείο έκανε δεκτή την αίτησή της και για αυτό η εταιρεία Crocs υπέβαλε προσφυγή στο Πρωτοδικείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η γαλλική εταιρεία στηριζόταν σε πολλές εντυπώσεις του επίσημου διαδικτυακού τόπου της εταιρείας Crocs, οι οποίες χρονολογούνται από το τέλος του 2002. Το ζήτημα που τέθηκε ήταν αν τα γεγονότα αυτά μπορούσαν να είναι γνωστά από τους ειδικευμένους κύκλους του επίμαχου τομέα που λειτουργεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το δικαστήριο κατ' αρχάς έκρινε ότι ο τομέας αυτός συνίσταται στον τομέα των επαγγελματιών της πώλησεως και της κατασκευής των υποδημάτων. Εξάλλου, υπενθύμισε ότι η σχετική νομολογία θεωρούσε ότι η αξιολόγηση της γνώσεως των γεγονότων που πραγματοποιήθηκαν εκτός της επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξαρτάτο από τις ιδιαίτερες περιστάσεις σε κάθε υπόθεση (αυτή η επιβεβαίωση ήταν δευτερεύουσα στο πλαίσιο ενός διαδικτυακού τόπου προσιτού παντού στον κόσμο). Εξίσου διευκρίνισε ότι η διάδοση στο Διαδίκτυο αφορούσε, κυρίως, την έκθεση των υποδημάτων κατά τη διάρκεια ενός ναυτικού σαλονιού αλλά επίσης την ενημέρωση της πώλησης διαμέσου ενός δικτύου διανομής και μεταπώλησης αυτών των υποδημάτων, γεγονότα που έλαβαν χώρα εκτός του διαδικτυακού τόπου της εταιρείας Crocs. Η απόδειξη ότι τα γεγονότα της διάδοσης δεν μπορούσαν ευλόγως να γίνουν γνωστά από τους ειδικευμένους περίγυρους του

¹¹ J. Daleaule, Annulation du dessin de Crocs du fait de sa divulgation antérieure, *Dalloz actualité Le quotidien du droit*, 3 avril 2018.

αφορώμενου τομέα δεν προσκομίστηκε από την εταιρεία Crocs, η οποία βαρυνόταν με το βάρος της απόδειξης σχετικά με το ότι ο επίμαχος τομέας αγνούσε τη διάδοση. Συνεπώς, το Πρωτοδικείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την απόφασή του της 14^{ης} Μαρτίου 2018 επιβεβαίωσε την ακυρότητα του κοινοτικού σχεδίου¹².

Δ. Τα σχέδια ή υποδείγματα στη μόδα

Ανάμεσα στα στοιχεία της νομικής προσφοράς στη διάθεση της βιομηχανίας του υφάσματος, τα σχέδια ή υποδείγματα αποτελούν εκείνη τη μορφή προστασίας που είναι εκ των προτέρων η πιο προσαρμοσμένη: τα σχήματα, οι περικοπές ή οι υφές των ρούχων θίγονται ευθέως¹³. Για να αποκτηθεί αυτή η προστασία, πρέπει να πραγματοποιηθεί αίτηση για κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα στο Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας ή στον ομόλογό του θεσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Γραφείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Διανοητική Ιδιοκτησία. Σε περίπτωση που εγγραφεί το σχέδιο ή υπόδειγμα, είναι αναγκαίο να ζητείται μία παράταση κάθε 5 έτη προκειμένου το σχετικό δικαίωμα να διατηρείται σε ισχύ, η συνολική διάρκεια του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 25 έτη.

Ωστόσο, ο γρήγορος κύκλος ζωής των συλλογών καθιστά παρ' όλα αυτά την εγγραφή αυτή απροσάρμοστη, για την πλειονότητα των αγαθών που πωλούνται. Για αυτό το λόγο ισχύει ένα απλοποιημένης μορφής σύστημα εγγραφής. Αυτό προβλέπεται στο άρθρο L512-2 του Κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας *«Για τα σχέδια ή υποδείγματα που άπτονται βιομηχανιών που ανανεώνουν συχνά τη μορφή και το διάκοσμο των προϊόντων τους, η κατάθεση μπορεί να πραγματοποιηθεί με μία απλουστευμένη μορφή κατά τις προϋποθέσεις που ορίζονται με διάταγμα κατά τη διαδικασία του Συμβουλίου της Επικρατείας»*. Αυτό το άρθρο αφορά προφανώς τη βιομηχανία της μόδας και της ένδυσης. Προσφέρει τη δυνατότητα να μην προστατεύεται παρά στοιχειωδώς το σύνολο της συλλογής, και μετά να καλύπτονται εκ των υστέρων τα υποδείγματα – φάρoi που έχουν σημαδέψει τα πνεύματα και επομένως διατρέχουν τον κίνδυνο να υποστούν ευρεία αντιγραφή.

¹² Trib. UE, 14 mars 2018, aff. T-651/16.

¹³ B. Loue, *Dossier : La propriété intellectuelle au service de la mode*, BonneGueule, 3 avril 2017, <https://www.bonnegueule.fr/dossier-la-propriete-intellectuelle-au-service-de-la-mode/>.

Το δίκαιο των σχεδίων και υποδειγμάτων συνδυάζεται με το δίκαιο των πνευματικών δικαιωμάτων του δημιουργού των (δημιουργημένων) έργων πνευματικής ιδιοκτησίας, σε αντιδιαστολή με αυτό που ισχύει στην αμερικανική έννομη τάξη. Ειδικότερα, το αμερικανικό «copyright» κάνει μία διάκριση μεταξύ των έργων του πνεύματος (πίνακες, γλυπτά, βιβλία), τα οποία είναι δυνατό να προστατεύονται από το νομικό καθεστώς του δημιουργού, και των «χρηστικών» ειδών, που είναι δηλαδή προορισμένα καθαρά για την κάλυψη πρακτικών αναγκών (καρέκλες, λάμπες, ρούχα), που δεν μπορούν να θεωρηθούν έργα τέχνης. Αντίθετα, το άρθρο L112-2 του γαλλικού Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας έχει εντάξει στον ενδεικτικό κατάλογο των έργων του πνεύματος τις δημιουργίες των εποχικών βιομηχανιών της ενδύσεως και του στολισμού. Πρόκειται για δημιουργίες που, εξαιτίας των απαιτήσεων της μόδας, ανανεώνουν συχνά τη μορφή των προϊόντων τους (π.χ. ραπτική, υποδήματα, δερμάτινα είδη...). Στην πράξη, η βιομηχανία της μόδας κάνει συχνά χρήση του δικαιώματος του δημιουργού, ως το συμπλήρωμα του νομικού καθεστώτος των κλασικών σχεδίων και υποδειγμάτων. Ο πρώτος λόγος έγκειται στο γεγονός ότι το δικαίωμα του δημιουργού έχει το πλεονέκτημα να μη χρειάζεται καταχώριση και επομένως τα έξοδα της προστασίας δεν αναμένεται να ανακύψουν παρά μόνον σε περίπτωση που γεννηθεί μία διαφορά. Ο δεύτερος λόγος συνίσταται στη χρονική διάρκεια της προστασίας, η οποία είναι ιδιαίτερα μακρά, ίση με τη ζωή του δημιουργού συν 70 έτη από το θάνατό του.

E. Ιστορία της προστασίας των εφευρέσεων

Στο πλαίσιο του Δικαίου Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας ο βασικός θεσμός έγκειται στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, σχετικό με τις εφευρέσεις¹⁴. Ως η πρώτη εκδήλωση ενός από τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας έγκειται στη νομοθεσία της πόλης – κράτους Σύβαρις τον έκτο αιώνα π.Χ. Συβαριτικός νόμος προσέφερε «μονοπώλιο» ενός έτους σε κάθε μάγαιρα που εφεύρισκε νέες και χυμώδεις συνταγές. Συνεπώς, σε μία από τις πιο εύπορες πολιτείες της Μεγάλης Ελλάδας εισήχθη ένας θεσμός ικανός να ευνοήσει τον ανταγωνισμό.

Αν οι κάλτσες είχαν εφευρεθεί από ‘Αγγλο ιερωμένο λίγα χρόνια πριν το 1559, εκείνη τη χρονιά εμφανίστηκαν επίσημα στην Ευρώπη για πρώτη φορά οι μακριές κάλτσες ως

¹⁴P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 372.

το γόνατο ή και ως ψηλά τους μηρούς¹⁵. Πρόκειται για αμφίεση του βασιλιά της Γαλλίας Ερρίκο Β' ο οποίος εμφανίστηκε στο γάμο της αδελφής του Μαργαρίτας φορώντας εφαρμοστές μεταξωτές κάλτσες. Ένα ερωτικό πάθος έγινε αφορμή δύο δεκαετίες αργότερα, για να εφευρεθεί η πρώτη μηχανή για την παραγωγή αυτού που είχε αρχίσει να εκτοπίζει τις γκέτες. Ο 'Αγγλος Ουίλιαμ Λι ερωτεύθηκε παράφορα μία κοπέλα αλλά αυτή δεν του έδινε σημασία διότι είχε συνεχώς το μυαλό της στο πλεκτό με το οποίο εξασφάλιζε το βιοπορισμό της. Προσπαθώντας να τη διευκολύνει έτσι ώστε να βρει χρόνο για εκείνον, ο Λι δημιούργησε την πρώτη καλτομηχανή. Έστησε ένα εργαστήριο αλλά εξαγριωμένοι πλέκτες καλτσών που έχαναν τη δουλειά τους πολιόρκησαν το οίκημα δαιμονοποιώντας τη μηχανή. Αυτή η επίθεση με τις βελόνες θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μία πρώιμη μορφή σαμποτάζ, δηλαδή δολιοφθοράς, αν και η λέξη «σαμποτάζ», η οποία προέρχεται από το γαλλικό ρήμα «saboter» το οποίο προέρχεται από το σαμπό (sabot) είναι αρκετά νεότερη, μαρτυρούμενη στις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα.

Το σαμποτάζ απέβη ικανό να κάνει τον εφευρέτη να καταφύγει στη Γαλλία. Εκεί, ο ίδιος ο βασιλιάς Ερρίκος Δ', ο οποίος ήταν λάτρης των καλτσών, χρηματοδότησε την επιχείρηση του νεοφερμένου. Σύντομα ο Λι έγινε ζάμπλουτος, αν και κάθε μηχανή του δεν κατασκεύαζε παρά μία κάλτσα τη φορά. Χρειάστηκε να περάσουν σχεδόν δύο αιώνες για να κατασκευαστούν μηχανές ικανές να κατασκευάζουν πολλές κάλτσες μαζί. Το 1914 εμφανίστηκαν οι πρώτες διαφανείς κάλτσες που έπαιρναν την απόχρωση του δέρματος από μέσα, ενώ μετά το 1945 έγινε πραγματική επανάσταση με την περίφημη νάιλον κάλτσα.

Η Γαλλική Επανάσταση καθιέρωσε την ελευθερία του εμπορίου και της βιομηχανίας, η οποία αποτελεί ειδικότερη εκδήλωση της οικονομικής ελευθερίας, ήδη από τα πρώτα χρόνια, με το διάταγμα Allarde της 2/17 Μαρτίου 1791¹⁶. Οι εφευρέσεις στην προεπαναστατική Γαλλία δεν γεννούσαν ένα μονοπώλιο στην εκμετάλλευση¹⁷. Αν ο αγγλικός νόμος του 1624 για πρώτη φορά διεθνώς έβαλε τέλος στο καθεστώς των προνομίων και προέβλεπε τη σημερινή μορφή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με την παραχώρηση χρονικά περιορισμένου δικαιώματος στον εφευρέτη, ο γαλλικός νόμος της 7/1/1791 είναι αυτός που έθεσε τις βάσεις για το σύγχρονο δίκαιο της

¹⁵ Δ. Καμπουράκης, *Ο βασιλιάς που καθιέρωσε τις κάλτσες*, Φιλελεύθερος Παρασκευή 11 – Κυριακή 13 Μαΐου 2018, σ. 47.

¹⁶ Α. Γέροντας, *Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2011, σ. 379.

¹⁷ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 39.

ευρεσιτεχνίας. Οι δύο κλάδοι του Δικαίου της Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Λογοτεχνική και Καλλιτεχνική, από τη μια πλευρά, και Βιομηχανική από την άλλη) ήταν πιο κοντά ο ένας με τον άλλο στη νομοθεσία της Γαλλικής Επανάστασης, η οποία ρύθμισε το σύνολο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, πλην των (ακόμη ανύπαρκτων) συγγενικών δικαιωμάτων¹⁸.

ΣΤ. Το πιστοποιητικό χρησιμότητας

Κατά τον Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας, κάθε εφεύρεση μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ενός τίτλου βιομηχανικής ιδιοκτησίας που χορηγείται από το διευθυντή του εθνικού Ινστιτούτου βιομηχανικής ιδιοκτησίας ο οποίος επάγει στον κάτοχο του τίτλου ή στους διαδόχους του ένα αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης.

Οι τίτλοι βιομηχανικής ιδιοκτησίας που προστατεύουν τις εφευρέσεις είναι:

1. Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, που χορηγούνται για μία διάρκεια 20 ετών από την ημέρα της υποβολής της αίτησης,
2. Τα πιστοποιητικά χρησιμότητας, που χορηγούνται για 6 έτη από την ημέρα της υποβολής της αίτησης,
3. Τα συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας που προσδένονται σε ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (το οποίο έχει ως αντικείμενο ένα φάρμακο ή συναφές με τα φάρμακα προϊόν κατά την πρόβλεψη του άρθρου L611-3 του Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας), τα οποία έχουν ισχύ από τη νόμιμη λήξη του διπλώματος στο οποίο είναι προσδεδμεμένα για μία διάρκεια που δεν μπορεί να υπερβεί τα 7 έτη από τη λήξη και τα 17 έτη από τη χορήγηση της άδειας να τεθεί στην αγορά, η οποία αναφέρεται στο ίδιο άρθρο.

Ειδικότερα όσον αφορά το πιστοποιητικό χρησιμότητας, το οποίο προβλέπεται στο άρ. L. 611-2, 2° του γαλλικού Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας, πρόκειται για «μικρό δίπλωμα» έναντι του κατά ακριβολογία διπλώματος (ευρεσιτεχνίας). Παρουσιάζει μειονεκτήματα καθώς διαρκεί πολύ λιγότερο (6 έτη έναντι 20) και είναι λιγότερο ασφαλές από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεδομένου ότι το Εθνικό Ινστιτούτο Διανοητικής Ιδιοκτησίας το χορηγεί χωρίς να προβεί σε έρευνα των προηγούμενων.

¹⁸ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 38.

Ωστόσο, παρουσιάζει και ένα πλεονέκτημα, καθώς απονέμεται πιο ταχέως. Η σπουδαιότητα των «Πιστοποιητικών Υποδειγμάτων Χρησιμότητας (Π.Υ.Χ.) θεωρείται μεγάλη στην Ελλάδα διότι ο μεγάλος όγκος των ελληνικών εφευρέσεων είναι ‘‘μικρές εφευρέσεις’’¹⁹.

Z. Το δικαίωμα στο σήμα

« Το σήμα βιομηχανίας, εμπορίου ή υπηρεσίας είναι ένα σήμα επιδεκτικό γραφικής παράστασης που χρησιμεύει στη διάκριση των προϊόντων ή υπηρεσιών ενός φυσικού ή νομικού προσώπου», με άλλα λόγια, το συχνότερο, μίας επιχείρησης (άρθρο L. 711-1). Η χρησιμοποίηση ενός σήματος δεν είναι κατ’ αρχάς υποχρεωτική. Δεν ισχύει κάτι άλλο πρά σε ορισμένους τομείς όπως τα κοσμήματα και η χρυσοχοΐα, για να προστατευθεί περισσότερο ο κατασκευαστής παρά ο καταναλωτής²⁰.

Το νομικό καθεστώς των σημάτων επιτρέπει σε μία επιχείρηση να προστατεύει ένα διακριτικό σημείο, που θα της επιτρέψει να διακρίνει τα προϊόντα της από αυτά μίας άλλης επιχείρησης. Το σήμα (μάρκα) είναι, όπως ακριβώς τα σχέδια και υποδείγματα, υποκείμενο σε κατάθεση στο Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας ή στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή στην προαναφερθείσα υπηρεσία με έδρα το Αλικάντε. Το δικαίωμα στο σήμα έχει το πελώριο πλεονέκτημα να είναι διαρκές, με την προϋπόθεση να εξοφλείται μία οφειλή ανά δεκαετία, για να παραμένει σε ισχύ. Ακόμη μία φορά, είναι εδώ η λογική που λειτουργεί: ένα σήμα μπορεί να αντιστέκεται στο χρόνο και θα ήταν προβληματικό για την Coca-Cola να χάνει τα δικαιώματά της στο σήμα της εξαιτίας της αρχαιότητάς του και της επιτυχίας του²¹. Η παλέτα για ό,τι μπορεί να αποβεί σήμα είναι πολύ εκτεταμένη: όνομα, λογότυπο, χρώμα. Ωστόσο, πρέπει να είναι περιορισμένη σε μία κατηγορία προϊόντων ιδιαίτερα. Το Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, μετά ο δικαστής σε περίπτωση αμφισβήτησης, θα πρέπει παρόλα αυτά να διακριβώσουν ένα σύνολο κριτηρίων.

¹⁹ N. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σ. 65 επ.

²⁰ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 424.

²¹ B. Loue, *Dossier : La propriété intellectuelle au service de la mode*, BonneGueule, 3 avril 2017, <https://www.bonnegueule.fr/dossier-la-propriete-intellectuelle-au-service-de-la-mode/>.

Υπάρχουν οι εξής δύο θετικές και δύο αρνητικές (κωλύματα) προϋποθέσεις για την κατοχύρωση ενός σήματος:

α. Ο διακριτικός χαρακτήρας

Η κυριότερη προϋπόθεση είναι η ικανότητα διάκρισης του σήματος, πρέπει λοιπόν να διαπιστωθεί ότι πρόκειται για ένα σήμα που δεν είναι ούτε γενικό ούτε περιγραφικό.

Απαγορεύονται σημεία ή ονομασίες που αποτελούν μία ανάδειξη αναγκαία, γενική ή συνήθη του προϊόντος ή της υπηρεσίας (άρθρο L. 711-2, a). Αποκλείεται επομένως μία τακτική, συνηθισμένη, τρέχουσα ανάδειξη του προϊόντος, πράγμα που ονομάζεται «σήματα γένους» (*marques génériques*). Για παράδειγμα, σήματα όπως «άρωμα ταξιδιού», «το ωραίο μαντώ» ή « τα δερμάτινα παπούτσια» θα ήταν οπωσδήποτε αναγνωρισμένα ως περιγραφικά και επομένως δεν θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα προστατευόμενο σήμα. Δεν είναι δυνατό να καταστούν αδιάθετα τα κοινά ονόματα που είναι αναγκαία για την ανάδειξη των προϊόντων, όπως *σούπα, οδοντόκρεμα, σαπούνι, CD, ηλεκτρονικός υπολογιστής κλπ.*

β) Ο διαθέσιμος χαρακτήρας του σημείου

Το σήμα δεν πρέπει ήδη να χρησιμοποιείται από έναν άλλο για να αναδείξει τα δικά του προϊόντα, υπηρεσίες ή επιχείρηση. Δεν πρέπει επίσης να αποτελεί στοιχείο ήδη προστατευμένο από ένα άλλο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας ή από δικαίωμα στην προσωπικότητα. Ενδέχεται λοιπόν να υπάρχει μία σύγκρουση, κυρίως, με άλλα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των ονομασιών προελεύσεως και των γεωγραφικών ενδείξεων, ή ακόμη με ένα δικαίωμα της προσωπικότητας (π.χ. το δικαίωμα του ανθρώπου στην εικόνα του) ή την ονομασία ενός οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

γ) Ο μη παραπλανητικός χαρακτήρας του σημείου

Το σήμα δεν πρέπει να παραπλανά τον καταναλωτή, κυρίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας²². Για παράδειγμα, κρίθηκε ως παραπλανητικό ως προς τη φύση το σήμα *Évian Fruité* γιατί το προϊόν δεν περιείχε νερό από το Εβιάν.

²² P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 423.

δ) *Ο μη αντίθετος προς τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη χαρακτήρας*

Τα δικαστήρια σπάνια ακυρώνουν ένα σήμα για το λόγο της αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη²³. Για παράδειγμα, το σήμα Orium έγινε δεκτό για άρωμα. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι το σήμα και όχι το προϊόν ή η υπηρεσία είναι αυτό που εξετάζεται. Έτσι, ένα σήμα που αφορούσε πορνογραφικές κασέτες δεν ακυρώθηκε διότι δεν ήταν καθεαυτό ανήθικο. Αντίθετα, η χρήση του σήματος « Notaires 37» από ένα πρόσωπο που δεν έχει την ιδιότητα του συμβολαιογράφου είναι αντίθετη στη δημόσια τάξη καθώς μία τέτοια χρήση τιμωρείται από το άρθρο 433-17 του Ποινικού Κώδικα.

Τα σήματα μπορεί να αποτελούνται από λέξεις, μορφές (φόρμες) ή ήχους ενώ το γαλλικό δίκαιο δεν κάνει δεκτά τα οσφρητικά σήματα²⁴. Ο ίδιος αποκλεισμός ίσχυε και στο κοινοτικό δίκαιο αλλά το Γραφείο Εναρμόνισης για την εσωτερικής αγορά είχε κάνει δεκτή ως κοινοτικό σήμα την οσμή (φρεσκοκομμένης χλόης) η οποία παράγεται από το μόριο «hexenol» για ένα μπαλάκι αντισφαιρίσεως. Σε κάθε περίπτωση, υποστηρίζεται από τη θεωρία η άποψη ότι ένα άρωμα δεν θα μπορούσε να εγγραφεί ως σήμα για να διακρίνει τον εαυτό του διότι θα επρόκειτο για ένα περιγραφικό σήμα. Πάντως, έχει επέλθει σημαντική εξέλιξη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/2424, με τον οποίο μετονομάστηκε σε σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το κοινοτικό σήμα, το οποίο κατετίθετο στο προαναφερθέν Γραφείο Εναρμόνισης για την εσωτερική αγορά (το οποίο πλέον έχει μετονομαστεί σε Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η απαίτηση της επιδεκτικότητας γραφικής παράστασης του σήματος αντικαταστάθηκε με τη δυνατότητα αναπαράστασης στο μητρώο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τρόπο που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές και στο κοινό να προσδιορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια το αντικείμενο της παρεχόμενης προστασίας στο δικαιούχο του σήματος²⁵. Αυτή η καινοτομία σημαίνει ότι π.χ. οσφρητικά σήματα μπορούν από 1.10.2017 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της σχετικής ρύθμισης) να γίνονται πλέον δεκτά, εφόσον είναι δυνατή, με τη χρήση γενικώς διαθέσιμης τεχνολογίας, η παράσταση ενός σημείου, εφόσον η αναπαράσταση είναι σαφής,

²³ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 424.

²⁴ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 434.

²⁵ Ν. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016, σ. 184.

ακριβής, αυτοτελής, εύκολα προσβάσιμη, κατανοητή, χρονικά σταθερή και αντικειμενική.

Εξάλλου, κατά το γαλλικό δίκαιο το σήμα μπορεί να αποτελείται από χρώματα, ακριβέστερα από μία «σκιά» χρώματος, πράγμα που σημαίνει όχι από ένα βασικό χρώμα (όπως αυτά του ουράνιου τόξου) αλλά ένα μείγμα χρωμάτων τα οποία, με συγχώνευση, δίνουν ένα νέο²⁶. Οι χρωματισμοί των προϊόντων είναι λοιπόν δεκτικοί κατάθεσης, λόγω χάρη τα χρώματα των οχημάτων. Παρόμοια το κόκκινο για τις πόρτες και το κυανό για τις βούρτσες σε ένα πλυντήριο οχημάτων. Είναι μάλλον αμφίβολο να κατοχυρώσει κανείς ένα συμπαγές (ενιαίο) χρώμα, αποκαλούμενο «επίπεδο» (« plate ») αλλά η νομολογία το κάνει δεκτό, υπό την προϋπόθεση ότι πρόκειται για μία απόχρωση, όπως, για παράδειγμα, το κυανό του Πρώσσου (ή κυανό του Βερολίνου, από τον τόπο ανακάλυψής του), το κόκκινο «vermillon», το κόκκινο – Κονγκό, το κίτρινο Kodak. Σε κάθε περίπτωση, ο Κώδικας Διανοητικής Ιδιοκτησίας το επιτρέπει εφόσον αναφέρει τις « αποχρώσεις» στο άρθρο L. 711-1, c. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ερμηνεύοντας την οδηγία 89/104 της 21 Δεκεμβρίου 1988²⁷ σχετικά με το δίκαιο των σημάτων, η οποία μεταγράφηκε στη γαλλική έννομη τάξη με το νόμο της 4^{ης} Ιανουαρίου 1991, κάνει δεκτά τα σήματα που συντίθενται από ένα μόνον χρώμα αλλά καλεί τον εθνικό δικαστή να διακριβώσει μεθοδικά ότι αυτά ικανοποιούν τις (πολλαπλές) προϋποθέσεις της εγκυρότητας του άρθρου 3 αυτής της οδηγίας²⁸.

Εξάλλου, το 2018 σημειώθηκε δικαίωση του Γάλλου σχεδιαστή Christian Louboutin στον αγώνα για να προστατεύσει το σήμα κατατεθέν των υποδημάτων του, που είναι η κόκκινη σόλα, με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπέρ του οίκου. Το 2012 ο σχεδιαστής είχε προσφύγει εναντίον της ολλανδικής εταιρείας Van Heeren που πωλούσε ψηλοτάκουνες γόβες με κόκκινες σόλες²⁹.

²⁶ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, p. 436.

²⁷ ΔΕΚ, 6 Μαΐου 2003, υπόθεση C-104/01, Libertel Groep BV et Benelux-Merkenbureau.

²⁸ P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015, n. 61, p. 436.

²⁹ Ανώνυμος, *Δικαίωση του Louboutin*, Η Ναυτεμπορική Τετάρτη 13 Ιουνίου 2018, σ. 24.

Η. Ο πανίσχυρος κόσμος της υψηλής ραπτικής ιδωμένος από τη λογοτεχνία

Μέχρι τη Δεύτερη Αυτοκρατορία, ο ράπτης εργάζεται στη σκιά, κρυμμένος πίσω από τις κυρίες που φορούν τις δημιουργίες του. Ωστόσο, αρχής γενομένης από αυτήν την εποχή, εμφανίζεται στη σκηνή, χάρη σε ένα νεαρό ράπτη, αγγλικής καταγωγής, το Charles Frederick Worth (1826-1895)³⁰.

Στον «Αρχοντοχωριάτη» ο Μολιέρος δείχνει την εξουσία του ράπτη, το δέκατο έβδομο αιώνα στη Γαλλία³¹. Ο ράπτης του κυρίου Jourdain φυλάει όλη τη γνώση της μόδας και μπορεί να κατευθύνει τις τάσεις του του αφέντη του με αυτήν την ισχύ. Στο έργο του «La curée» (1871) ο Émile Zola με την ευκαιρία ενός χορού προς τιμήν του Αυτοκράτορα, βάζει τη Renée να επισκεφθεί έναν υψηλό χώρο εμπορίου του ενδύματος, το σαλόνι του ιδιοφυούς ράπτη του Παρισιού της Δεύτερης Αυτοκρατορίας Worms. Μέσω αυτού, ο Ζολά περιγράφει με τρόπο ελαφρώς γελοιογραφικό την εικόνα του μεγάλου ράπτη της εποχής, του Charles-Frédéric Worth, του οποίου η δημιουργική δύναμη είναι άνευ προηγουμένου.

Θ. Συμπέρασμα: Εξανθρωπισμός και εμπλουτισμός του Δικαίου Διανοητικής Ιδιοκτησίας

Όπως ο λέων στο παγκοίνως γνωστό σήμα της Peugeot έχει ιστορικά εξελιχθεί σε σημείο που να έχει πάρει τη γνωστή στάση του πυγμαχούντος λέοντος, έτσι υπάρχει και ένας ευρύτερος ανθρωπορισμός στο Δίκαιο της Διανοητικής Ιδιοκτησίας, στην ιστορική του εξέλιξη. Πράγματι, φιγούρες άψυχες, φτιαγμένες από ξύλο, σαν τον ήρωα της λογοτεχνίας Πινόκιο, μετασηματίστηκαν σε ανθρώπους. Ο Πινόκιο είναι παροιμιώδης ψεύτης, αποτελεί μία από τις πιο αναγνωρίσιμες φιγούρες, η οποία έλεγε ψέμματα με αποτέλεσμα να μεγαλώνει η μύτη της και έκλαιγε, μόλις αποκαλυπτόταν η ψευδολογία του. Παρόμοια, από τις ξύλινες κατασκευές για την επίδειξη των ρούχων κάποια στιγμή προέκυψε σταδιακά η γυναικεία δραστηριότητα του μαννεκέν, η οποία αρχικά εθεωρείτο ατιμωτική. Ωστόσο, αργότερα αυτή η δραστηριότητα εξελίχθηκε σε ένα ευηπόληπτο και επίλεκτο επάγγελμα, προορισμένο όχι μόνον για γυναίκες.

³⁰ M. Rolle-Boumllic, *Fiche de lecture : Le Vêtement dans la littérature*, Casden Banque Populaire, Mars -avril 2016, p. 10.

³¹ M. Rolle-Boumllic, *Fiche de lecture : Le Vêtement dans la littérature*, Casden Banque Populaire, Mars -avril 2016, pp. 60-63.

Συνεπώς, η ζωή «κλέβει την παράσταση» σε σύγκριση με τη λογοτεχνία, η οποία δεν παύει να αποτελεί χρήσιμο τεκμήριο για την προσέγγιση της πολιτιστικής νομοθεσίας. Ωστόσο, το μαννεκέν έχει μείνει έξω από τον κύκλο των δικαιούχων μίας από τις πιο νέες κατηγορίες πνευματικών δικαιωμάτων, όπως είναι τα συγγενικά δικαιώματα, ενώ πρόκειται για μία σημαντική τέχνη η οποία διδάσκεται και μαθαίνεται, είτε ασκείται επαγγελματικά είτε ερασιτεχνικά. Εκτιμάται ότι πρέπει να αναγνωρίζονται συγγενικά δικαιώματα στα μαννεκέν και να μην τους παρέχονται απλώς οικονομικά δικαιώματα βιοπορισμού, δεδομένου ότι αυτά μοιάζουν περισσότερο με τους ηθοποιούς, που ασκεί την υποκριτική τέχνη, παρά με τους βοηθητικούς ηθοποιούς (κομπάρσους).

Όσον αφορά το δίκαιο των σημάτων, πρόκειται για έναν κλάδο λιγότερο ανεπτυγμένο από εκείνον των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας αλλά δεν παύει να παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και δυναμική. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο εμπλουτισμός του με την αναγνώριση των οσφρητικών σημάτων ως ιδιαίτερης περίπτωσης σημάτων, η οποία πιστώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με αυτήν τη νομοθετική διεύρυνση των πιθανών σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναβαθμίζεται εμμέσως πλην σαφώς μία ανθρώπινη αίσθηση έναντι άλλων, σαν κυρίως την όραση αλλά και την ακοή, στο «Πάνθεον» της εξάπτυχης παραδοσιακής δημιουργίας «Η Κυρία και ο Μονόκερως» («La dame à la licorne») η οποία είναι το «σήμα κατατεθέν» του Μουσείου του Μεσαίωνα, στο Παρίσι. Ο περαιτέρω εξανθρωπισμός του Δικαίου της Διανοητικής Ιδιοκτησίας αποτελεί μία πρόκληση για το μέλλον...

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: *Propriété artistique ou industrielle ?*

ΕΚΦΩΝΗΣΗ

A. 1. Αναφέρεται για τα πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου ότι: «*Κι ενώ οι χορηγοί με τον έναν ή τον άλλο τρόπο εξασφάλιζαν την υστεροφημία τους, οι ταπεινοί τεχνίτες έμεναν στην αφάνεια. Η μαστορική τέχνη ήταν τέχνη παρακατιανή, κι όσοι την ασκούσαν αναγκάζονταν να ζουν και να δουλεύουν μ' αυτή την προκατάληψη. Ποτέ δε χαραχτηκε το όνομά τους στην πλάκα – ταυτότητα του γεφυριού, που εντοιχιζόταν σε μια εσοχή του. Μόνο η χρονολογία κατασκευής και σχεδόν πάντοτε η αναφορά στο χρηματοδότη*» (Μαντάς 1997). Πώς συνδέεται αυτή η προκατάληψη με το παλαιό δίκαιο της Γαλλίας όσον αφορά τις διανοητικές δημιουργίες;

2. Ο συνθέτης Joseph-Maurice Ravel δήλωσε στον πιανίστα Βιτγκενστάιν: «*Οι ερμηνευτές είναι δούλοι*». Αν ζούσε στη Γαλλία σήμερα ο Βιτγκενστάιν, θα είχε δικαιώματα ως πιανίστας;

B. 1. Η Γαλλική Επανάσταση ποια προνόμια περιόρισε ή κατάργησε και πώς συνδέεται με τις εφευρέσεις;

2. Με ποιους νομικούς θεσμούς (δικαιώματα) έχει συνδεθεί η οικογένεια Peugeot;

Γ. Ο Σαιντ Εξυπερύ:

1. ήταν Πιλότος ή Πιονέρος (Pilote ou Pionnier);

2. πώς προσέγγιζε νομικά τις εφευρέσεις του;

Δ. 1. Υπάρχει ένα γνήσιο και αυτοτελές δικαίωμα του εφευρέτη στην εφεύρεσή του;

2. Η ελαιοπνευματική (ή υδροπνευματική) ανάρτηση (σουσπανσιόν) του μοντέλου αυτοκινήτου Citroën C6 της αυτοκινητοβιομηχανίας «PSA Peugeot Société Anonyme» πώς επαληθεύει τον ορισμό του διπλώματος ευρεσιτεχνίας προϊόντος, με το οποίο καλύπτεται; Ποιες εξουσίες παρέχει αυτό το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας;

Ε. 1. Σε τι διαφέρει το πιστοποιητικό χρησιμότητας από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας;

2. Πώς μπορούν να προστατεύονται τα σχέδια των ηλεκτρικών αυτοκινήτων της αυτοκινητοβιομηχανίας Renault;

ΟΔΗΓΙΕΣ. Να απαντηθεί κριτικά καθένα από τα ισότιμα Ζητήματα με βάση το επίσημο διδακτικό υλικό του μαθήματος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ : *Prêt à porter !*

ΕΚΦΩΝΗΣΗ

A. Ένας σχεδιαστής μόδας κάνει τα σχέδια για μία κολεξιόν jure culotte.

1. Πώς μπορεί να προστατευθεί για τα σχέδια αυτά, στη γαλλική έννομη τάξη;
2. Πώς θα προστατεύεται στη γαλλική έννομη τάξη για την κολεξιόν jure culotte, όταν τη δημιουργήσει;

B. Τα σαμπό:

1. ποια σχέση έχουν με τη δολιοφθορά;
2. κατοχυρώθηκαν από την εταιρεία Crocs υπό μορφή σχεδίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σήμερα ισχύει το δικαίωμα της εταιρείας στο σχέδιο;

Γ. Στη Γαλλία, ποια σχέση είχε με τις εφευρέσεις:

1. το Παλαιό Καθεστώς;
2. η Γαλλική Επανάσταση;

Δ.

1. Τι σήμαινε στη γαλλική ιστορία μανεκέν και ποια ήταν η κοινωνική του θέση;
2. Σήμερα το μανεκέν έχει πνευματικά δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητά του αυτή;

E.

1. Η νέα επιχείρηση Z υποβάλλει αίτηση στο Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας για να κατοχυρώσει το σήμα ειδών ρουχισμού και στολισμού «Lacoste» και ειδών υπόδησης «Les souliers de cuir» («Τα δερμάτινα παπούτσια»). Θα γίνει δεκτή η αίτηση της Z;
2. Η γαλλική λογοτεχνία αναδεικνύει τη σημαντικότητα της υψηλής ραπτικής;

ΟΔΗΓΙΕΣ. Να απαντηθεί κριτικά καθένα από τα ισότιμα Ζητήματα με βάση το επίσημο διδακτικό υλικό του μαθήματος.

ΑΣΚΗΣΗ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**ΕΚΦΩΝΗΣΗ**

1. Ο Ζωζέφ- Μωρίς Ραβέλ

Α. υπήρξε πρόδρομος του κινήματος για την καθιέρωση των συγγενικών δικαιωμάτων.

Β. προστάτευσε τα δικαιώματα καλλιτεχνικής ιδιοκτησίας που είχε, έναντι του Βιτγκενστάιν.

Γ. προσάρμοσε τη μουσική του παραγωγή στην αναπηρία του Βιτγκενστάιν.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

2. Τα συγγενικά δικαιώματα στη γαλλική έννομη τάξη

Α. συνίστανται στο ηθικό δικαίωμα του δημιουργού.

Β. συνίστανται στα περιουσιακά δικαιώματα του καλλιτέχνη – ερμηνευτή.

Γ. ισχύουν για μία πενταετία από την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από εκείνο της ερμηνείας.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

3. Η Renault (Ρενώ) στις 3/11/2009

Α. έλαβε πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας

Β. έλαβε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

Γ. έλαβε εμπορικό σήμα.

Δ. Δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω.

4. Η Renault (Ρενώ)

Α. απευθύνθηκε σε μία υπηρεσία με έδρα το Αλικάντε.

Β. ζήτησε πιστοποιητικό καταχώρισης από το Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, της Γαλλίας, για ηλεκτρικό αυτοκίνητο το 2009.

Γ. ζήτησε προστασία για ένα βιομηχανικό σχέδιο σχετικό με ηλεκτρικό αυτοκίνητο, με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Δ. Δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω.

5. Renault (Ρενώ):

Α. υπήρξε διάσημος Γάλλος ιατρός, που έλαβε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Β. είναι «απλή κατά μετοχές εταιρεία», με έδρα τη Γαλλία.

Γ. ζήτησε και έλαβε πιστοποιητικό εγγραφής σε ευρωπαϊκό Μητρώο, το οποίο έχει ισχύ 6 ετών.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

6. Οι τίτλοι βιομηχανικής ιδιοκτησίας στη Γαλλία

A. είναι 3, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα πιστοποιητικά χρησιμότητας και τα σήματα.

B. για την προστασία των εφευρέσεων είναι 2.

Γ. για την προστασία των εφευρέσεων είναι 3.

Δ. Δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω.

7. Τα πιστοποιητικά χρησιμότητας

A. είναι μία ιδιορρυθμία (μοναδικότητα) του γαλλικού δικαίου.

B. διαρκούν 6 έτη έναντι κατ' αρχάς 7 ετών των συμπληρωματικών πιστοποιητικών προστασίας.

Γ. χορηγούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Ινστιτούτου βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

8. Ο Κώδικας Διανοητικής Ιδιοκτησίας

A. προβλέπει τα «Πιστοποιητικά Υποδείγματος Χρησιμότητας» και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

B. αποκλείει τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για φάρμακα.

Γ. προβλέπει ότι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Ινστιτούτου Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

9. Τα δερμάτινα είδη

A. αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

B. καλύπτονται από ένα απλουστευμένης μορφής σύστημα καταχώρισης όσον αφορά τα σχέδια ή υποδείγματα στη γαλλική έννομη τάξη.

Γ. δίνουν στο δημιουργό τους πνευματικό δικαίωμα για όλη του τη ζωή.

Δ. Ισχύουν και το B και το Γ.

10. Τα σαμπό στη γαλλική έννομη τάξη

A. αποτελούν αντικείμενο του δικαιώματος του δημιουργού τους, το οποίο ισχύει για χρόνο ίσο με τη ζωή του δημιουργού και 70 έτη από το θάνατο του δημιουργού.

B. μπορούν να προστατευθούν προκαταρκτικά, ως σχέδιο.

Γ. υπάγονται στην κατηγορία των δημιουργιών των εποχικών βιομηχανιών της ενδύσεως και του στολισμού.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

11. Οι κάλτσες

A. εκτοπίστηκαν από τις γκέτες.

B. άρχισαν να αναπτύσσονται κάτω από ένα καθεστώς που δεν έδινε δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης των εφευρέσεων στους δημιουργούς τους.

Γ. Ισχύουν και το A και το B.

Δ. συνδέθηκαν με μία μηχανή που εφευρέθηκε στη Γαλλία του δέκατου έκτου αιώνα.

12. Η Γαλλική Επανάσταση

A. θέσπισε τις πρώτες ρυθμίσεις στη γαλλική ιστορία για τα βιομηχανικά σχέδια.

B. καθιέρωσε την ελευθερία του εμπορίου και της βιομηχανίας.

Γ. νομοθέτησε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Δ. Ισχύουν και το B και το Γ.

13. Ο Ερρίκος

A. Ο Δ' είχε αδελφή του τη Μαργαρίτα.

B. Ο Δ' απαγόρευσε την παραγωγή καλτσών με μηχανές.

Γ. ο Β' λάνσαρε τη νέα μόδα τη σχετική με τις κάλτσες

Δ. Ισχύουν και το B και το Γ.

14. Η τσάντα Kelly δημιουργήθηκε το 1935 και ο δημιουργός της Robert Dumas απεβίωσε το 1978, επομένως

A. δεν υπάρχουν δικαιώματα του δημιουργού σε αυτήν,

B. υπάρχουν δικαιώματα του δημιουργού σε αυτήν, μέχρι το 2028.

Γ. δεν είναι πια εφαρμόσιμο σε αυτήν το νομικό καθεστώς των σχεδίων και υποδειγμάτων.

Δ. Δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω.

15. Το δικαίωμα στο σήμα

A. αφορά τα σήματα γένους.

B. ρυθμίζεται στη Γαλλία από τον Κώδικα Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

Γ. πρέπει να σέβεται το δικαίωμα των άλλων ανθρώπων στην προσωπικότητά τους.

Δ. Ισχύουν και το B και το Γ.

16. Ο Worth

A. είχε για αληθινό όνομα το επώνυμο Worms.

B. Ήταν Γάλλος.

Γ. συνέβαλε στη ραπτική της Γαλλίας.

Δ. Ισχύουν και το Β και το Γ.

17. Κατά το γαλλικό δίκαιο, το σήμα

A. Oprium για να διακρίνει άρωμα είναι νόμιμο.

B. Notaires 37 (δηλαδή «Συμβολαιογράφοι 37») από χρήστη που δεν έχει την ιδιότητα του συμβολαιογράφου είναι νόμιμο

Γ. Ισχύουν και το Α και το Β.

Δ. Geneva για να διακρίνει γαλλικά ρολόγια, είναι νόμιμο.

18. Το σήμα

A. μπορεί να είναι οσφρητικό, κατά το γαλλικό δίκαιο, αρκεί να μην αφορά άρωμα ως προϊόν.

B. μπορεί να είναι οσφρητικό, όσον αφορά το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τέως «κοινοτικό σήμα»).

Γ. οσμής φρεσκοκομμένης χλόης έγινε δεκτό ως κοινοτικό σήμα.

Δ. Ισχύουν και το Β και το Γ.

19. Κατά το γαλλικό δίκαιο, το σήμα ενός αρώματος

A. δεν μπορεί να συνίσταται στη λέξη Alcohol για ένα άρωμα που περιέχει οινόπνευμα.

B. δεν μπορεί να αποτελείται από οσμή.

Γ. μπορεί να συνίσταται από το συνδυασμό συμβόλου και ψηφίου n° 5.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

20. Το κόκκινο

A. το δικαιούται ως σήμα ο Louboutin.

B. – Κονγκό έχει γίνει δεκτό ως σήμα, από τη γαλλική νομολογία.

Γ. Ισχύουν και το Α και το Β.

Δ. το δικαιούται ως σήμα η Van Heren.

21. Ο Πινόκιο

A. αποτελεί λογοτεχνικό έργο, στο οποίο οι διάδοχοι του δημιουργού του έχουν πνευματικά δικαιώματα.

B. είναι ένας ήρωας που ψευδόταν με αποτέλεσμα να μεγαλώνει η μύτη του και όταν αποκαλύπτονταν τα ψέματά του έκλαιγε.

Γ. Ισχύουν και το Α και το Β.

Δ. είναι φιγούρα για παιδιά, άσχετη με το Δίκαιο της Διανοητικής (Πνευματικής) Δημιουργίας.

1. Γ

2. Β

3. Δ

4.Α

5. Β

6. Γ

7.Β

8.Α

9 Δ

10. Δ

11 Β.

12 Δ.

13 Γ

14 Γ

15.Δ

16. Γ

17 Α

18 Δ.

19 Δ.

20 Γ.

21 Β.

**ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY : Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ ΤΗΣ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ**

ΕΚΦΩΝΗΣΗ

1. Η ανακάλυψη του Εξυπερύ για το κλείδωμα των όπλων λόγω παγετού

A. Οδήγησε στο να τιμηθεί ο Εξυπερύ με το Σταυρό των Ιπποτών της Λεγεώνας της Τιμής.

B. Οδήγησε στο να παρασημοφορηθεί ο Εξυπερύ από τη γαλλική Πολεμική Αεροπορία.

Γ. Χρησιμοποιείται μέχρι και σήμερα.

Δ. Ισχύουν όλα τα παραπάνω.

2. Ο Εξυπερύ

A. προσπαθούσε να εξηγήσει τις εφευρέσεις σε φίλους του.

B. προσπαθούσε να αποκτήσει από τις εφευρέσεις του διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Γ. Ισχύουν και το A και το B.

Δ. ήταν μυστικοπαθής και άφησε τις περισσότερες εφευρέσεις του μυστικές όσο ζούσε.

3. Οι εφευρέσεις του Εξυπερύ

A. χάθηκαν μετά το θάνατό του.

B. έμειναν αναξιοποίητες στο σύνολό τους.

Γ. ήταν προσοδοφόρες για τον Εξυπερύ.

Δ. Δεν ισχύει τίποτα από τα παραπάνω.

4. Ο Εξυπερύ

A. πλούτισε από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

B. δεν εργάστηκε στο Τμήμα Εφαρμοσμένης Έρευνας του Εθνικού Κέντρου Επιστημονικής Έρευνας.

Γ. εργάστηκε στο Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας της Γαλλίας.

Δ. Ισχύουν και το Β και το Γ.

5. Ο Εξυπερύ

Α. είναι μέλος του Ινστιτούτου Μηχανικών και Επιστημόνων της Γαλλίας

Β. δεν παρασημοφορήθηκε για υπηρεσία του που παρασχέθηκε στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Γ. δεν ασχολήθηκε με τον Ισπανικό Εμφύλιο Πόλεμο.

Δ. Ισχύουν και το Β και το Γ.

ΛΥΣΗ

1.Γ³²2.Γ³³3.Δ³⁴4.Β³⁵5.Α³⁶

³² Α. Μιχαηλίδου, *Antoine de Saint-Exupéry : Ο Μικρός Πρίγκιπας της Αεροπορίας*, Αεροπορική Επιθεώρηση Τεύχος 103 Απρίλιος 2015, σ. 15.

³³ Α. Μιχαηλίδου, *Antoine de Saint-Exupéry : Ο Μικρός Πρίγκιπας της Αεροπορίας*, Αεροπορική Επιθεώρηση Τεύχος 103 Απρίλιος 2015, σ. 15.

³⁴ Α. Μιχαηλίδου, *Antoine de Saint-Exupéry : Ο Μικρός Πρίγκιπας της Αεροπορίας*, Αεροπορική Επιθεώρηση Τεύχος 103 Απρίλιος 2015, σ. 16.

³⁵ Α. Μιχαηλίδου, *Antoine de Saint-Exupéry : Ο Μικρός Πρίγκιπας της Αεροπορίας*, Αεροπορική Επιθεώρηση Τεύχος 103 Απρίλιος 2015, σ. 16.

³⁶ Α. Μιχαηλίδου, *Antoine de Saint-Exupéry : Ο Μικρός Πρίγκιπας της Αεροπορίας*, Αεροπορική Επιθεώρηση Τεύχος 103 Απρίλιος 2015, σ. 16.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανώνυμος, *Δικαίωση του Louboutin*, Η Ναυτεμπορική Τετάρτη 13 Ιουνίου 2018, σ. 24.

A. Γέροντας, *Δημόσιο Οικονομικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2011.

J. Daleaule, *Annulation du dessin de Crocs du fait de sa divulgation antérieure*, Dalloz actualité Le quotidien du droit, 3 avril 2018.

B. Loue, *Dossier : La propriété intellectuelle au service de la mode*, BonneGueule, 3 avril 2017, <https://www.bonnegueule.fr/dossier-la-propriete-intellectuelle-au-service-de-la-mode/>.

Γ. Κύρκος – Τάγιας, *Άρωμα Γαλλίας στο Μέγαρο Μουσικής*, Κυριακάτικη δημοκρατία, Κυριακή 25 Μαρτίου 2018.

Th. Loncle, *Principes des droits voisins (producteurs, artistes)*, <http://www.loncle-avocat.fr/actualite-129-principes-des-droits-voisins-producteurs-artistes-.php>.

A. Μιχαηλίδου, *Antoine de Saint-Exupéry : Ο Μικρός Πρίγκιπας της Αεροπορίας*, Αεροπορική Επιθεώρηση Τεύχος 103 Απρίλιος 2015, σσ. 7-13.

Z. Παναγιωτάρα, *Βασικές Αρχές Δικαίου και Διοίκησης Τόμος Γ Εμπορικό Δίκαιο*, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 1999.

N. Ρόκας, *Βιομηχανική Ιδιοκτησία*, 3^η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη 2016.

M. Rolle-Boumllic, *Fiche de lecture : Le Vêtement dans la littérature*, Casden Banque Populaire, Mars -avril 2016.

P. Tafforeau, C. Monnerie, *Droit de la propriété intellectuelle*, Gualino lextenso éditions 2015.